

Що таке науковий підхід до навчання читанню?

Базова інформація для сімей

Науковий підхід до навчання читанню — це зростаючий обсяг дослідницьких даних, які показують, як мозок людини найкраще навчається читати і писати.

Науковці з різних галузей (педагогіка, неврологія, лінгвістика тощо) досліджували, як люди вчаться читати, і тестували найкращі способи навчання читанню та письму, які можуть використовувати вчителі.

Як цей науковий підхід використовується у школах?

Школи в штаті Ohio зобов'язані обирати навчальні матеріали для навчання читанню з набору затверджених ресурсів, які базуються на цій сукупності досліджень. Якщо в учнів виникають труднощі з читанням, школи можуть використовувати додаткові матеріали та стратегії, щоб підтримати їх. Хочете дізнатися більше? Ознайомтеся з [Переглянутим кодексом штату Ohio \(Законом штату Ohio\) 3313.6028](#) і ви зможете знайти список затверджених основних навчальних програм з [англійської мови](#) та навчальних матеріалів на сайті Департаменту освіти та трудових ресурсів штату Ohio (Ohio Department of Education and Workforce).

Чого саме слід навчати учнів відповідно до результатів цього дослідження?

- Розпізнавання звуків та складів у вимовлених словах
- Назви літер, правила їх написання та відповідність між літерами й звуками
- Як розкласти слова на звуки для читання
- Як використовувати звуки в словах для їх написання
- Як використовувати слова для побудови речень (граматика)
- Як структурувати ідеї в абзацах і довших текстах для читання та написання
- Розуміти значення слів за допомогою складових частин слова (префіксів, коренів, суфіксів)
- Вивчати незнайомі слова для розширення словникового запасу
- Методи ефективного розуміння довших текстів

Щоб учні навчилися вільно читати й писати, вони мають навчатися читанню та письму безпосередньо від учителя, у певному порядку, починаючи з базових навичок. Відомо, що нові навички читання слід вводити по одній за раз, надаючи учням багато можливостей для практики вже засвоєних умінь. Цей спосіб навчання читанню та письму називають [структурованою грамотністю](#).

Чому для деяких дітей читання є складним?

У більшості людей навички мовлення формуються природним шляхом. Це відбувається без спеціального навчання. А наша письмова система — це штучний код, який мозку нелегко освоїти природним шляхом. Наша писемність використовує літери як символи для позначення звуків у мові. Хтось має нам пояснити, як поєднання символів формує слова і передає їхнє значення. Ефективне навчання читання встановлює зв'язок між зонами мозку, що відповідають за усне мовлення і тими, що відповідають за розпізнавання літер у зоровій корі. Завдяки достатній практиці в мозку формується мережа, яка дозволяє нам бачити написане слово й швидко розуміти його значення та вимову. Дізнайтеся про [дислексію](#), яка може ускладнювати навчання читання у кожної п'ятої людини.

Чому школи, батьки та всі, хто підтримує розвиток навичок читання й письма, мають звертати увагу на науковий підхід до навчання читання?

В минулому коледжі та університети не забезпечували всіх вчителів знаннями з наукового підходу до навчання читання. Часто вчителів навчали викладати читання за допомогою інших методів, таких як збалансована грамотність (Balanced Literacy) або цілісне читання (Whole Language). Протягом багатьох років деякі великі компанії, які створювали навчальні програми для шкіл, також рекомендували використовувати матеріали, що не були засновані на наукових дослідженнях. Внаслідок цього багато сімей змушені були оплачувати дорогі репетиторські послуги та тестування поза шкільною системою, щоб з'ясувати, чому їхні діти не вміють читати, особливо якщо дитина має дислексію.

У штаті Ohio та в більшості інших штатів були прийняті закони та політики, які зобов'язують школи навчати читання на основі наукового підходу до читання. Вчителі проходять підготовку й отримують ресурси, які допоможуть їм дотримуватися наукового підходу під час викладання читання у всіх предметних галузях. Але все ще використовується багато матеріалів і методів викладання, які не відповідають стану науки.

Чим науковий підхід до читання не є

- простою примхою або трендом, які постійно з'являються і зникають;
- конкретною програмою або навчальним планом;
- підходом, що обмежується фонетикою або зв'язком між буквами та звуками.

Ознаки того, що науковий підхід до навчання читання не використовується

- Якщо школа не застосовує систематичний підхід до навчання певних навичок читання і письма з достатньою кількістю практичних занять.
- Коли дитину просять прочитати слово, орієнтуючись лише на ілюстрації, сюжет або першу літеру.

- Коли учнів просять читати, використовуючи підказки на кшталт: «Чи це правильно виглядає?» «Чи це правильно звучить?» «Чи має це сенс?» «Чи схоже це слово на інше слово, яке ти вже знаєш?»
- У школі вважають, що дитина опанує читання та письмо сама, просто читаючи більше або слухаючи читання, без спеціального навчання розпізнаванню слів.
- Малювання фігур навколо слів.
- Вправи для розвитку мозку, зокрема «перетин середньої лінії»
- Візуальна терапія та використання кольорових накладок.
- Дитину просять запам'ятовувати цілі слова.
- Перевірка навичок читання дитини за допомогою інструментів, що базуються на системі трьох підказок, таких як running records/reading records (журнали читання).
- Школа зосереджується на «любві до читання» без навчання дитини тому, як читати.
- Учням дають читати книги з ненауковими «рівнями» (іноді їх називають Leveled Readers) замість книг, які відповідають безпосереднім навичкам, які вони вже опанували.

Центр із залучення родин штату Ohio (Ohio Statewide Family Engagement Center) розробив цю інформацію у співпраці з Департаментом освіти та трудових ресурсів штату Ohio (Ohio Department of Education and Workforce) та сім'ями штату Ohio.

Як отримати додаткову інформацію

1. Дивіться [відео про науковий підхід до навчання читанню](#)
2. Ставте своїй школі [конкретні запитання та відстоюйте свої інтереси](#)
3. Знайдіть більше ресурсів для батьків на [вебсайті Центру із залучення родин штату Ohio \(Ohio Statewide Family Engagement Center\)](#)
4. Надсилайте свої запитання щодо цієї інформації на електронну адресу ReadOhio@education.ohio.gov.

Березень 2025 року